

Навіны для Беларусі

Нумар XIV (травень)

30 траўня 2008 года

*Office for a Democratic
Belarus*

**У нумары
Тэма Беларусі на
сесіі ПА НАТА ў
Берліне**

**Інфармацыйная
вечарына на
Чарнобылі ў
Адрыятычным
міжнародным
каледжы**

**Міні-фэстываль
Усходняй і
Паўднёвай
Еўропы ў
Парыжы**

**Беларус стаў
фіналістам
самага
прэстыжнага
конкурсу
класічнай музыкі
ў свеце**

**Беларускія
творцы ў свеце:
Алег Юшко**

Тэма Беларусі прагучала падчас вясновай сесіі Парламенцкай Асамблеі НАТА

24-27 траўня адбылася вясновая сесія Парламенцкай Асамблеі НАТА.

Гэтым разам парламентары з краін-сяброў НАТА, а таксама краін, што маюць статус асацыяваных сяброў арганізацыі, прадстаўнікі краін-партнёраў і міжпарламенцкіх асамблей разам з запрошанымі назіральнікамі сабраліся ў нямецкай сталіцы Берліне.

Сярод тэмаў, што былі абмеркаваныя ў часе пленарнай сесіі і пасяджэнняў пяці камітэтаў, – супрацоўніцтва паміж ПА НАТА і Расіяй, пытанні энергетычнай бяспекі ў Еўропе, уклад Парламенцкай асамблеі ў фармаванне стратэгічнай канцэпцыі НАТА, ваенныя аперацыі Альянсу і ўдзел у іх сяброў НАТА і іншых краін, перспектывы пашырэння НАТА і іншыя пытанні, якія маюць дачыненне да агульнай бяспекі.

Прадстаўнікі беларускага парламента на сесіі не прысутнічалі, бо статус асацыяванага сябра (Associate Member), атрыманы краінай ў 1991 г., быў прыпынены ў 1997 г. у выніку анты-дэмакратычнай лініі кіраўніцтва краіны. Сёння Асамблея падтрымлівае

кантакты з прадстаўнікамі аналітычных колаў і дэмакратычных сіл Беларусі.

Кіраўніца “Офісу за дэмакратычную Беларусь” Вольга Стужынская была запрошана на сесію ў якасці назіральніка і атрымала магчымасць прысутнічаць на дыскусіях ва ўсіх камітэтах, сустрэцца з прадстаўнікамі нацыянальных парламентаў і ўрадаў, а таксама аналітыкамі і экспертамі. У часе сустрэч абмяркоўвалася агульная сітуацыя ў Беларусі і восеньскія выбары ў парламент. У размовах з дэпутатамі і прадстаўнікамі ўрадаў краін, што ўваходзяць у Шэнгенскую зону, сп. Стужынская ў чарговы раз узняла пытанне кошту Шэнгенскіх віз і складанай працэдуры іх атрымання беларусамі, заклікаючы засяродзіцца на пошуках выйсця з гэтай сітуацыі.

Тэма Беларусі, у адрозненне ад папярэдніх сесій, гучала ў Берліне некалькі разоў. Найбольш шырокая дыскусія разгарнулася ў часе сумеснага пасяджэння Камітэта па грамадскім вымярэнні бяспекі і Камітэта па навуцы і тэхналогіях у кантэксце энергетычнай бяспекі ў

Еўропе і ролі ў гэтым Расіі.

У часе свайго выступлення прафесар Маргарыта Балмаседа (John C. Whitehead School of Diplomacy and International Relations, Seton Hall University, New Jersey, USA) скіравала ўвагу прысутных да ўнутраных працэсаў, што адбываюцца ў энергетычна залежных ад Расіі транзітных краінах: Беларусі, Літве, Малдове і Украіне. На думку сп-ні Балмаседы трэба разглядаць не толькі тое, як Расія скарыстоўвае энергарэсурсы ў дасягненні мэтаў знешняй палітыкі, але і “ўнутраныя інстытуцыі і структуры” ва Усходняй і Цэнтральнай Еўропе, якія робяць такую сітуацыю магчымай. На думку даследчыцы, такія інструменты як доўгатэрміновыя субсідыі і сістэма так званых “адкатаў” прыводзяць да сітуацыі, калі некаторыя эканамічныя суб’екты ва ўзгаданых вышэй краінах не маюць сапраўднай зацікаўленасці ў тым каб ад гэтай залежнасці пазбавіцца.

Закрануўшы пытанне ядзернай залежнасці, якую, на яе думку, Расія свядома

Мы ў сеціве
www.democraticbelarus.eu

падтрымлівае ў пост-савецкі перыяд, сп. Балмаседа прывяла ў якасці прыкладу нядаўняе рашэнне Рады Бяспекі Беларусі пабудоваць атамную станцыю, прыняццю якога не ставала празрыстасці і дыскутавання.

Даследчыца лічыць, што ў тым выпадку, калі станцыю дапаможа будаваць і будзе і надалей забяспечваць сыравінай Расія, то гэта рашэнне беларускага кіраўніцтва ні ў якім разе не зменшыць энергетычную залежнасць Беларусі ад усходняй суседкі, а наадварот, яшчэ больш шчыльна прывяжа да яе.

У высновах да свайго дакладу і апісанні новых магчымасцей, што стварае энергетычная і палітычная

сітуацыя, даследчыца адзначыла, што змены ў энергетычных адносінах паміж Беларуссю і Расіяй і скарачэнне субсідавання беларускай эканомікі спараджаюць новыя выклікі для апошняй. Калі збегам некаторых прычын праект атамнай станцыі стане пагражаць бяспецы ў рэгіёне, для Беларусі могуць з'явіцца новыя магчымасці. Напрыклад, магла б узрасці яе роля ў транзіце энергарэсурсаў Чорнае мора – Балтыйскае мора праз трубаправод Адзеса-Броды.

Парламенцкая асамблея НАТА заклапочана сённяшняй сітуацыяй у Беларусі.

Падчас сустрэчы ўстаноўчага камітэта ПА НАТА ў Любляне (Славенія) у траўні 2005 г. была

ўхвалена ініцыятыва літоўскай дэлегацыі арганізаваць правядзенне двух семінараў у Вільні, каб абмеркаваць сацыяльна-палітычную сітуацыю ў краіне, а таксама стан бяспекі ў ёй. У 2005 і 2006 г. у Літве прайшлі два семінары, падчас якіх абмяркоўвалася развіццё падзей ў Беларусі, яе дачыненні з суседнімі краінамі і роля міжнародных арганізацый.

Парламенцкая асамблея НАТА мяркуе працягваць уздымаць беларускае пытанне ў фарматах, што адпавядаюць дзейнасці і мэтам арганізацыі.

29/05/2008

Падрыхтавана “Офісам за дэмакратычную Беларусь”

Нашы праекты

Інфармацыйная вечарына ў Адрыятычным каледжы аб'яднанага свету, прымеркаваная да гадавіны аварыі на Чарнобыльскай АЭС

6 траўня з ініцыятывы “Офіса за дэмакратычную Беларусь” адбылася інфармацыйная сустрэча са студэнтамі [Адрыятычнага каледжу аб'яднанага свету](#) (Трыест, Італія), прымеркаваная да гадавіны самай маштабнай тэхнагеннай катастрофы ў свеце – выбуху на Чарнобыльскай АЭС.

Каледж у Трыесце ўваходзіць у сістэму [United World Colleges](#) (Каледжы аб'яднанага свету). Гэта унікальная сетка навучальных устаноў пачала фарміравацца ў 1962 годзе ў Вялікабрытаніі з мэтай ўсталявання ідэалаў міру праз паразуменне паміж прадстаўнікамі моладзі розных краін свету. Беларусь рэпрэзентавана ў арганізацыі з 1994 году. Больш як 40 маладых пасланцоў з нашай краіны атрымалі магчымасць стаць стыпендыятамі каледжаў. На сённяшні дзень беларускія студэнты навучаюцца ў Нарвегіі, Італіі і Босніі і Герцагавіне. Адрыятычны каледж аб'яднанага

свету плануе зрабіць адмысловую навучальную стыпендыю для маладых беларусаў, якія пражываюць у пацярпелых ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС рэгіёнах. Гэта будзе спрыяць узмацненню навучальнага аспекту экалогіі, якой надаецца асабліва ўвага ў навучальным працэсе. Таму інфармацыйная вечарына, прысвечаная Чарнобылю, выклікала асаблівую ўвагу і зацікаўленасць сярод моладзі.

Падчас прэзентацыі, зладжанай Офісам, размова ішла пра маштабы катастрофы, рэакцыю і дзеянні савецкага кіраўніцтва ў першыя дні пасля аварыі, пра яе наступствы для Беларусі і пагрозу стану здароўя насельніцтва забруджаных тэрыторый, сітуацыю вакол ліквідатараў катастрофы. Некалькі слоў было сказана пра ініцыятыву

Еўрапейскага парламента па асвятленні праблемы Чарнобыля – адмысловым слуханням па Чарнобылі, якія адбыліся 17 красавіка ў Еўрапарламенце. Паказ дакументальнай стужкі “Жылі-былі” Г.Адамвіч пад заканчэнне вечарыны дапамог зірнуць на катастрофу ў філасофскім і агульначалавечым вымярэнні.

Пытанні ўдзельнікаў вечарыны тычыліся захадаў беларускага ўрада па ліквідацыі наступстваў, спецыялізаванай медычнай дапамогі і дагляду пацярпелых.

Прэзентацыя адбывалася ў рамках традыцыйнай дзейнасці студэнцкай ініцыятывы пад назвай Focus, калі студэнты рыхтуюць даклады на актуальныя тэмы і прэзентуюць іх у пазашкольным фармаце.

07/05/2008

Падрыхтавана “Офісам за дэмакратычную Беларусь”

Фестываль Паўднёвай і Усходняй Еўропы ў Парыжы

10 траўня ў рамках святкавання Дзён Еўропы ў Парыжы французская арганізацыя La Maison d'Europe et d'Orient ("Дом Еўропы і Усходу") вырашыла правесці міні-фестываль усходне- і паўднёваеўрапейскіх культур, якія да гэтага часу застаюцца малавядомымі ў так званай Старой Еўропе.

У мерапрыемстве бралі удзел калектывы з Балгарыі, Грэцыі, Балканаў, Чэхіі, Славеніі, Украіны, Літвы і Грузіі, якая праз свае дыяспаральныя арганізацыі рэпрэзентавала Каўказскі рэгіён. Госьці і звычайныя мінакі атрымалі магчымасць убачыць тэатральныя пастаноўкі і танцавальныя нумары ў выкананні прадстаўнікоў мясцовых нацыянальных суполак, паслухаць народныя спевы. Акрамя таго, уздоўж вуліцы раскінуўся намётавы гарадок, які рэпрэзентаваў больш за 10 краін рэгіёну.

Дзякуючы намаганням "Офісу за дэмакратычную Беларусь" (Брусель) і арганізацыям [Belprojet](#) і [Perspectives Biélorussiennes](#), што займаюцца папулярызацыяй беларускай культуры ў Францыі, на фестывалі была прадстаўлена і наша краіна.

Беларускі стэнд упрыгожылі традыцыйныя вышываныя ручнікі і саламяныя вырабы. Мяркуючы па рэакцыі гасцей, Беларусь яшчэ шмат для каго застаецца малазнаёмай, а таму і прывабнай краінай. Акрамя ўзораў народнай творчасці, на беларускім стэндзе было прадстаўлена шмат сучаснай друкаванай прадукцыі: арт-часопіс "pARTizan", альбом "Modern Art in Belarus", падрыхтаваны і выдадзены ў Галандыі, беларускія факсімільныя плакаты савецкіх часоў, паштоўкі, маркі з выявамі нацыянальных строяў і помнікаў архітэктуры, пераклад п'есы Янкі Купалы "Тутэйшыя" на французскую мову, фотаальбом "Чарнобыль" Дз. Раманюка, фотаальбом А. Клінава ["Менск. Горад СОНца"](#), фотаальбом А. Андрэева ["Дзёнік](#)

[адлюстраванняў"](#), слоўнік Л. Баршчэўскага "Thesaurus", які ўключае пераклад з беларускай на 27 моваў свету, буклеты з інфармацыяй пра беларускія гарады ды інш.

Падтрымцы нацыянальных суполак у сучаснай Еўропе надаецца шмат увагі, бо гэта не толькі дае магчымасць для нацыянальнага самавыяўлення тым, хто па розных прычынах вымушаны быў падацца ў эміграцыю, але і ўзбагачае агульнаеўрапейскі дом, заснаваны на прынцыпах талерантнасці і спрыяння культурнай разнастайнасці.

"Офіс за дэмакратычную Беларусь" выражае падзяку ўсім арганізатарам мерапрыемства, з дапамогай якіх стала магчымым прадставіць на фестывалі і беларускую культуру.

11.05.2008

Падрыхтавана **ОДБ**
Больш фотаздымкаў на сайце ў
рубрыцы "Фота галерэя"

Беларуская сенсацыя

Беларус стаў пераможцам самага прэстыжнага конкурсу класічнай музыкі ў свеце!

Беларускі спявак Юры Гарадзецкі стаў фіналістам самага прэстыжнага ў свеце конкурсу

выканаўцаў класічнай музыкі імя каралевы Елізаветы. Міжнародны конкурс акадэмічных музыкантаў праводзіцца ў бельгійскай сталіцы Бруселі з 1937 года. Другая сусветная вайна на некаторы час перапыніла гэту традыцыю, аднак у 1951 г. конкурс быў узноўлены пад патранажам каралевы Елізаветы.

Яго фундатарамі выступаюць урад краіны, мясцовыя ўлады Бруселя і мецэнаты. Сярод лаўрэатаў конкурсу ў розныя гады былі такія вядомыя выканаўцы і кампазітары як Давід Ойстрах, Уладзімір Ашкеназі, Артур Рубінштэйн, Франсіс Пуленк.

Малады беларускі тэнар заняў пятае месца ў конкурсе спевакоў. У мінулым годзе выканаўца стаў дыпламантам Міжнароднага конкурсу вакалістаў імя Ф. Вінібеса (Іспанія).

Агулам да ўдзелу ў вакальным спаборніцтве было дапушчана каля 70 выканаўцаў з больш чым 30 краін

свету, у фінал выйшлі толькі 12 спевакоў.

На сённяшні дзень конкурс імя каралевы Елізаветы складаецца з чатырохгадовага цыкла. Кожны год праходзіць спаборніцтва па адной са спецыяльнасцей: скрыпка, фартэпіяна, сольныя спевы альбо кампазіцыя. У папярэднія гады ад Беларусі ў конкурсе бралі ўдзел 2 піяністы, аднак далей за першы тур яны не прайшлі.

Мы здолелі датэлефанавацца да выкладчыка Юрася Гарадзецкага вядомага беларускага дзеяча культуры, саліста Беларускага

операга тэатра – Віктара Скарабагатава.

Перамогу свайго вучня на бельгійскім конкурсе славы беларускі барытон акрэсліў як самае значнае дасягненне нашай музыкі на міжнародным узроўні. Менавіта з поспеху на гэтым конкурсе і пачынаецца сусветная кар’ера, лічыць ён. Адна з калег Віктара Іванавіча нават вобразна параўнала спевака Гарадзецкага з першым касманаўтам, назваўшы яго “Юрыем Гагарыным беларускага вакалу”.

Нас зацікавіла пытанне, як падбіраецца рэпертуар для выканаўцаў. Віктар Іванавіч патлумачыў, што рэпертуар вызначаецца ўмовамі конкурсу. У другім туры, напрыклад, Юры Гарадзецкі выконваў канцону бельгійскага кампазітара Віма Хендэрыкса (Wim HENDERICKX), якая адмыслова была напісана для гэтага вакальнага спаборніцтва. Ноты музычнага твору былі разасланы ўсім удзельнікам за месяц. Дарэчы, Юры быў адным з двух выканаўцаў, якія здолелі выканаць канцону на памяць, астатнія ўдзельнікі выконвалі яе па нотах, што дазвалялася ўмовамі конкурсу. На думку ж самога аўтара Віма Хендэрыкса, наш Юра спяваў лепш за ўсіх.

Акрамя абавязковага для ўсіх выканання твора бельгійскага кампазітара, кожны ўдзельнік можа выбіраць рэпертуар у рамках азначанай арганізатарамі конкурсу музычнай плыні.

Напрыклад, з твораў барока ці класіцызму.

Мы спыталіся, ці існуе ў такім разе нацыянальны рэпертуар, які можна было б паказваць на конкурсах такога ўзроўню.

Віктар Скарабагатаў адказаў, што ён безумоўна ёсць, і гэта творы Станіслава Манюшкі. Аднак паколькі на яго музыку пакладзены польскія тэксты і спяваць трэба на мове арыгіналу, то вырашана было абраць іншыя творы, каб пазбегнуць двузначнасці.

Аднак ён запэўніў, што творы Манюшкі гучаць, дзякуючы нашым выканаўцам у Беларусі і на іншых конкурсах.

Віктар Скарабагатаў адзначыў, што развіццё класічнага мастацтва ёсць адным з важных паказальнікаў развіцця грамадства. Наяўнасць і ўзровень нацыянальнага тэатру, літаратуры, нацыянальнай мастацкай галерэі характарызуюць спеласць грамадства і дзяржавы.

Віктар Скарабагатаў

Інфармацыя пра перамогу Юрыя Гарадзецкага пакуль цыркулюе ў вузкім коле людзей. Пра гэта ведаюць у Акадэміі музыкі, у міністэрстве культуры, 26 траўня з’явіліся віншаванні на сайце Беларускай Оперы, праз дзень пачалі з’яўляцца кароткія паведамленні ў Інтэрнэце.

Спадзяёмся, што гэта перамога атрымае большы розгалас, бо гэта лепш за Еўрабачанне!

Даведка:

Віктар Скарабагатаў – беларускі барытон, саліст Нацыянальнага акадэмічнага операга тэатра Рэспублікі

Беларусь, выкладчык Беларускай акадэміі музыкі, даследчык старажытнай музыкі нашага краю, заслужаны артыст Беларусі, кіраўнік “Беларускай капэлы”.

Юры Гарадзецкі скончыў музычны каледж у Магілёве, навучаецца ў аспірантуры Беларускай акадэміі музыкі. З верасня 2006 г. з’яўляецца салістам Беларускай Оперы.

Фота з сайта Беларускай Оперы

27.05.2008

Падрыхтавана “Офісам за дэмакратычную Беларусь”

Серыя “Беларускія творцы ў Швеце”: Алег Юшко

Сярод навучэнцаў прэстыжнага бельгійскага Вышэйшага інстытута прыгожых мастацтваў ёсць адзін беларус. З Алегам Юшко мы пазнаёміліся на выставе, якую штогод ладзіць гэта ўстанова ў Генце. Фармат выставы не зусім звычайны: гледачы наведваюць мастакоў на іх працоўным месцы ў творчых студыях.

Комплекс інстытуту месціцца на тэрыторыі ваенных казармаў, на адной палове якіх дагэтуль яшчэ сканцэтрэвана ваенная частка. Дарэчы, у гэтым пэўная тэндэнцыя ў Еўропе. Гарадскія ўлады аддаюць былыя фабрыкі і састарэлую інфраструктуру, якая ўжо не працуе

па прызначэнні, мастакам і іншым творчым людзям. На месцы былых прамысловых монстраў паўстаюць галерэі, майстэрні ды музеі. Такі падыход даводзіць сваю слушнасць праз вялікую колькасць наведвальнікаў, якія цягнуцца сюды з усяго свету.

У гэтай уласцівасці мастацтва ўдыхнуць жыццё ў апусцелыя фабрычныя цэхі, казарменныя памяшканні заўважальна пэўная маргінальнасць, уласцівая перад усім авангарднаму мастацтву.

Вышэйшы інстытут прыгожых мастацтваў – установа паслядыпломнага тыпу, навучанне ў якой доўжыцца два

На здымку Алег Юшко

гады. Яе мэта – падтрымка маладых мастакоў.

Мяне зацікавіла форма, у якой існуюць творчыя аб'яднанні ў Бельгіі. Каб стаць навучэнцам інстытута, трэба здаць іспыты і прадэманстраваць свае ранейшыя творчыя дасягненні. Кожны навучэнец сплачвае складкі на карысць арганізацыі. Узамен інстытут забяспечвае кожнага творчай студыяй. У калектыўным карыстанні знаходзяцца, напрыклад, асобныя майстэрні па апрацоўцы дрэва ці абсталяваныя пад мультымедыя кабінеты.

Установа стварае таксама ўмовы для рэалізацыі ўласнага творчага праекту, выдзяляе сродкі на вандроўкі. Навучальны працэс уяўляе з сябе серыю майстар-класаў, для правядзення якіх запрашаюцца вядомыя еўрапейскія мастакі. Кантынгент навучэнцаў, як і выкладчыкаў, таксама міжнародны. Напрыклад, сёлета, сярод 25

Мастацтва Муралес у Бруселі

Сярод мастацкіх праектаў, прапанаваных Алегам, мяне зацікавіла калекцыя фотаздымкаў, якая характарызуе і раскрывае сацыяльны ландшафт нашых гарадоў.

У аб'ектыў аўтара трапляюць замалёваныя графіці на сценах нашых гарадскіх блокаў. Цыкл прац носіць назву Implication (падтэкст) і датуецца прамежкам часу 2002-2007.

Факт з'яўлення палітычных графіці і таго, як пра гэта дбаюць нашы камунальныя службы – агульнавядомы. Адна з найбольш характэрных рысаў Мінску, не раз заўважаная культуролагамі – пустага і ўласцівага гэтай пустаце

Мастацтва Муралес у Бруселі (Стары горад)

стэрыльнасць. Гэта пачуццё ўзмацняецца чыста вымеценымі вуліцамі і свежавыфарбаванымі фасадамі дамоў. Зразумела, калі з'яўляюцца графіці, гэта пачуццё парушаецца. Але і зафарбоўка графіці на пэўны час пакідае

ўражанне незразумелага мэсіджу, ці то такога дадатковага графічнага элементу для небагатай архітэктуры, ці то спробы цензуравання, калі ў прынцыпе аб змесце можна здагадацца па замалёваных контурах. Такі метад “барацьбы” з графіці ў пэўнай ступені нават узмацняе іх пасланне. Характэрна, што ў Еўропе атрымалася пераадолець маргінальнасць гэтага тыпу вулічнага мастацтва, ці нават звычайнага шкодніцтва, шляхам стварэння высокамастацкіх муралес, якія ўпрыгожваюць Брусель, Белфаст і шмат якія іншыя еўрапейскія гарады.

Фактычна, аўтарам задакументаваны акт вандалізму і анты-вандалізму, які па сваёй форме таксама нагадвае вандалізм. Мастацкая вартасць праекту сягае па-за межы проста ведання нашага палітычнага ці сацыяльнага кантэксту. Адною з наведвальніц выставы падалося, што менавіта аўтар замалёўваў графіці і ў гэтым заключаны яго нібы творчы акт.

30.05.2008

Ягор Сурскі для ОДБ

Здымкі замалёваных графіці з калекцыі Алега Юшко

Фота муралес—ОДБ

Мастацтва Муралес у Бруселі

(Індустрыяльная частка)

навучэнцаў прадстаўнікі 13 краін.

Я спытаў Алега, як яму працуецца ў такім міжнародным асяроддзі:

“Насамрэч, вельмі няпростай была для мяне адаптацыя да міжнароднага асяроддзя. Гэта доўжылася даволі доўга. У мяне нават пачатковыя працы адлюстроўваюць гэты стан няўпэўненасці, калі я зрабіў, напрыклад, інсталяцыю з калочага дроту. Але зараз я бачу, што гэты перыяд быў для мяне пераломным у сэнсе станаўлення як мастака, творцы. І міжнароднае асяроддзе вельмі прадуктыўнае для творчай працы”.